WSPOMNIENIE O PROF. JINDŘICHU (HENRYKU) FOREJCIE

W pełni lata - 18 lipca 1991 r. - zmarł w Nymburku oddalonym 8 km od Podiebradów, gdzie stale mieszkał, prof. zw. dr Jindřich Forejt - czeski fizyk i elektronik, autor przedmowy i recenzji prac zamieszczonych w niniejszym zeszycie.

Prof. RNDr Jindřich F o r e j t DrSc

Jindřich Forejt urodził się 3 lutego 1915 r.; należał więc do tej generacji fizyków i elektrotechników, która rosła razem z szybko rozwijającą się elektroniką. Z wykształcenia był fizykiem; ukończył Uniwersytet Karola w Pradze. Po dłuższej praktyce w zakładach "Philipsa" uzyskał w 1949 r. doktorat na Uniwersytecie Komenskiego w Bratysławie. Pracował już wówczas z czeskim noblistą Jaroslavem Heyrovskym nad polarografią oscyloskopową i tej właśnie dziedziny dotyczyła jego dysertacja. W 1953 roku ukazała się ich wspólna książka "Oscilografická polarografie" (Polarografia oscyloskopowa). W ten sposób młody Jindřich Forejt, mając dobre uniwersyteckie podstawy z fizyki, stał się elektronikiem wyspecjalizowanym w miernictwie wielkości nieelektrycznych.

Elektronika, a właściwie radiotechnika w Czecho-Słowacji, w latach pięćdziesiątych, skupiała się głównie w Akademii Wojskowej w Brnie; w wyższych szkołach cywilnych prawie nie była uprawiana. Rozrośnięty wydział elektryczny Politechniki w Pradze, mieszczący się w centrum miasta na placu Karola, nie

posiadał zresztą miejsca na pomieszczenie nowych dyscyplin. I wówczas Ministerstwo Szkolnictwa wpadło na pomysł, aby nowy kierunek umieścić poza Pragą. Wybór padł na stary zamek króla Jerzego w Podiebradach, a organizację wydziału i funkcję dziekana powierzono "doktorowi nauk przyrodniczych" (w rok później docentowi) J. Forejtowi. Pełnił tę funkcję od 1953 do 1959 roku, tworząc od podstaw nowy dział studiów na dobrym poziomie naukowym i dydaktycznym. Wykładał już wówczas miernictwo elektroniczne i w jego ramach pomiary wielkości nieelektrycznych - przedmiot swych własnych, szczególnych zainteresowań. Zapewne w związku z tym przetłumaczył w tym okresie z rosyjskiego na czeski "Elektronikę przemysłową" A.L. Gorelika i "Pomiary wielkości nielektrycznych metodami elektrycznymi" A.M. Turiczina.

W 1963 r. zakończono w Pradze, w dzielnicy Dejvice, budowę nowych gmachów politechniki. Prof. Forejt przeniósł się więc z wykładami na Wydział Elektryczny do Pragi, opiekując się jednocześnie nadal laboratoriami pozostałymi w Podiebradach.

Jego doświadczenia zebrane podczas kreowania od podstaw szkoły w Podiebradach zostały wykorzystane przez UNESCO, które skierowało go jako konsultanta i eksperta w dwóch misjach do Egiptu; w 1965 r. w celu organizacji Instytutu Elektroniki w Minufie, w południowej części delty Nilu i w 1968 r. dla koordynacji działań międzynarodowej komisji, związanych z reformą szkolnictwa wyższego.

Przy wszystkich tych obowiązkach potrafił znaleźć jeszcze czas na tłumaczenia książek obcojęzycznych i pisanie książek własnych np. o sposobach korzystania z charakterystyk lamp i tranzystorów (Pracujeme s charakteristykami elektronek a tranzistorů), wykorzystaniu lamp próżniowych i gazowanych w praktyce przemysłowej (Elektronky a výbojky v průmyslové praxi), o przetwornikach pojemnościowych do pomiaru wielkości nielektrycznych (Kapacitní měřicě neelektrických veličin) i inne. Dodajmy wreszcie do tego prace redakcyjne dla czasopism "Slaboproudý obzor" (Przegląd słaboprądowy), "Sdělovací technika" (Technika telekomunikacyjna) lub "Lékař a technika" (Lekarz i technika) oraz sporą liczbę artykułów w czasopismach czeskich i obcych, a będziemy mieć pełniejszy obraz działalności publicystycznej prof. J.Forejta.

Warto zauważyć, że jak długo dopisywały mu siły i zdrowie uprawiał spływy kajakiem, głównie na górskich rzekach Szumawy i dopływami Wełtawy. Ponieważ swój stary kajak ze sklejki nazwał "Pentodą", studenci nadali mu z kolei tytuł "kapitana statku «Pentoda»". Przepłynął tym "statkiem" ponad 5000 km po rzekach Czech i Słowacji.

Miał dużą łatwość w opanowywaniu języków obcych. W okresie, gdy był jeszcze uczniem gimnazjum, kilkakrotnie przebywał na wakacjach w Polsce. Pozostała mu z tego okresu umiejętność czytania z dużą łatwością i rozumienia polskich tekstów.

Od początku lat sześćdziesiątych pozostawał prof. J. Forejt w stałych kontaktach naukowych z Katedrą Elektroniki Przemysłowej, a później Instytutem Elektroniki Politechniki Śląskiej, które prawie corocznie odwiedzał. Kontakty te miały formę wielostronną. Były to więc referaty wygłaszane na seminariach Instytutu Elektroniki w Gliwicach i Katedry Radioelektroniki w Pradze, udział w organizowanych w Polsce i Czecho-Słowacji konferencjach, wspólne publikacje, a także recenzje prac dyplomowych i doktorskich w Instytucie Elektroniki w Gliwicach. Przez długi czas była utrzymywana wymiana czasopism naukowych między Gliwicami i Pragą lub Podiebradami. Rozpoczęto także pisanie wspólnej książki z dziedziny przetwarzania sygnałów pomiarowych...

Miał Jindřich Forejt pogodne usposobienie i bardzo duże poczucie humoru. Był wspaniałym gawędziarzem. Pozostanie w pamięci tych, którzy go w Polsce znali, zgodnie z myślą wypowiedzianą przez czeskiego poetę i dramatopisarza Franciszka Hrubina: "kto w sercach żyje, ten nie umiera..."

Stanisław MALZACHER